

Förskolenämnden

Yttrande över remiss av förslag - Riktlinje för utkontraktering av IT (KSKF/2020:190)

Förslag till beslut

1. Nämnden antar yttrandet och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Kommunledningskontoret har tagit fram ett förslag till riktlinje för utkontraktering av IT. Riktlinjen är ett komplement till Eskilstuna kommuns IT-policy och beskriver vilka principer som gäller vid beslut om sourcing (utkontraktering) av IT-tjänster inom koncernen.

Bakgrunden till riktlinjen är att kommunkoncernen idag har många olika system som inte kan integreras eller hanteras på ett ändamålsenligt och effektivt sätt, vilket är en förutsättning för digitaliseringsarbetet. Syftet med denna riktlinje är att säkerställa att all sourcing av IT sker på ett ändamålsenligt och hållbart sätt samt i enlighet med koncernens målarkitekturer och/eller objektsförvaltningsplaner. Riktlinjen ska också vägleda ansvariga beställare genom att beskriva vilka kriterier som är styrande vid beslut om att genomföra sourcing.

Yttrande

Nämnden anser att riktlinjen är ambitiös och väl genomarbetad och har inget ytterligare att tillföra förslaget.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

BARN- OCH UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

Ingrid Sköldmo
Förvaltningschef

Ranald Mac Donald
Digitaliseringsstrateg

STYRDOKUMENT

Riktlinje för utkontraktering av IT

Beslutad när	
Beslutad av	Kommunfullmäktige
Diarienummer	KSKF/2020:190
Ersätter	
Gäller för	Samtliga nämnder och bolag
Gäller fr o m	2020
Gäller t o m	Tillsvidare
Dokumentansvarig	Kommunledningskontorets IT-chef
Uppföljning	Ansvar för uppföljningen ligger på respektive förvaltningschef och på bolagskoncernens VD

Program

Ett program är ett styrande dokument som ska visa en färdriktning genom att innehålla vad som ska uppnås inom ett visst område. Det tar inte ställning till utförande, prioriteringar och metoder. Program ska vara långsiktiga, ej tidsbegränsade och beslutas av kommunfullmäktige.

Plan

En plan är ett styrande dokument som ska visa en färdriktning genom att innehålla konkreta mål och riktlinjer. Den ska vara tidsbegränsad och beslutas av kommunfullmäktige.

Policy

En policy är ett styrande dokument som ska visa ett övergripande förhållningssätt och som ska tjäna som vägledning inom ett område, med angivande av övergripande mål och värden som ska eftersträvas. Policys ska vara långsiktiga, ej tidsbegränsade och beslutas av kommunfullmäktige.

Riktlinje

En riktlinje är ett styrande dokument som ska säkerställa ett korrekt agerande och god kvalitet i handläggning och utförande. Riktlinjer ska vara långsiktiga, ej tidsbegränsade och beslutas av kommunfullmäktige.

Inledning

Denna riktlinje är ett komplement till Eskilstuna kommuns IT-policy och beskriver vilka principer som gäller vid beslut om utkontraktering av IT-tjänster inom koncernen

Bakgrunden till riktlinjen är att kommunkoncernen idag har en rik flora av system som inte kan integreras eller hanteras på ett ändamålsenligt och effektivt sätt, vilket är en förutsättning för digitaliseringsarbetet.

Utkontraktering benämns ofta som outsourcing eller enbart sourcing. I denna riktlinje används begreppet ”sourcing” och avser då alla former av utkontraktering av system, tjänster, kompetens och infrastruktur till extern part utanför kommunkoncernen inklusive molntjänster.

Riktlinjen omfattar alla nämnder och bolag inom koncernen.

Riktlinjens syfte

Syftet med denna riktlinje är att säkerställa att all sourcing av IT sker på ett ändamålsenligt och hållbart sätt samt i enlighet med koncernens målarkitekturer och objektsförvaltningsplaner. Riktlinjen ska också vägleda ansvariga beställare genom att beskriva vilka kriterier som är styrande vid beslut om att genomföra sourcing.

Införande av sourcing innebär ett strategiskt beslut då det medför påverkan på koncernens driftsmodell för IT. Därför är det viktigt att beslut om sourcing är väl grundat och i linje med koncernens övergripande IT-policy och målarkitekturer.

Vägledning inför beslut om sourcing

Inför eventuellt beslut om sourcing ska alltid en förstudie genomföras (*Ref. Riktlinje för Anskaffning av IT*). Beroende på vilken tjänst som omfattas ska förstudien anpassas till den aktuella situationen för att säkerställa ett korrekt underlag för beslut. Förstudien ska genomföras tillsammans med EA-funktionen¹ i workshop-format.

I förstudien ska motivet för val av sourcing utvärderas och dokumenteras baserat på områden i tabellen nedan.

Förstudien ska innefatta:

1. Bedömning av respektive område med dokumenterade motiv avseende inriktning för eller emot val av sourcing för den aktuella tjänsten.
2. Sammanfattande bedömning och motiv avseende inriktning för eller emot val av sourcing baserat på en sammanvägning av alla områden.

¹ EA-funktionen kontaktas via arkitektkontoret@eskilstuna.se.

Område	Underlag för bedömning	Beskrivning
Intern kompetens och förmåga	Vilken kompetens och förmåga finns internt inom koncernen avseende det aktuella området?	Om specifik kompetens och förmåga inom det aktuella området saknas inom koncernen alternativt Fyra Målarstäder, eller kan vara svår att upprätthålla och bedömningen är att detta istället kan tillhandahållas av en leverantör stärks motivet för sourcing.
Informations-säkerhet	Vilken typ av information ska hanteras i tjänsten och vilka krav på säkerhet ska ställas?	Om bedömningen är att sourcing av den aktuella tjänsten inte innebär en förhöjd informations-säkerhetsrisk, eller om en leverantör bedöms kunna hantera informationen på ett likvärdigt eller bättre sätt ur ett informationssäkerhetsperspektiv stärks motivet för sourcing. För säkerhetsskyddad eller konfidentiell information krävs särskild utredning.
Volym	Är tjänsten en volymtjänst med ett stort antal användare?	Om endast ett fåtal användare ska nyttja tjänsten stärks motivet för sourcing, under förutsättning att leverantören kan tillhandahålla drift, underhåll och support på ett mer effektivt sätt. En volymtjänst som kännetecknas av hög grad av standardisering och flexibilitet kan också vara motiverad att sourca. Volymtjänster med hög grad av verksamhetsunika anpassningar är inte lämplig.
Flexibilitet	Finns behov av hög flexibilitet avseende utformning, förändring och nyttjande av tjänsten?	Om en leverantör kan erbjuda hög flexibilitet genom att snabbt och enkelt anpassa tjänstens utformning, exempelvis genom att flexibelt justera användarlicenser, lägga till eller ta bort funktioner etc. stärks motivet för sourcing.
Bedömd total kostnad	Kan betydande kostnadsbesparingar sett över hela tjänstens livscykel, dvs löpande drift och förvaltningskostnader samt kostnader för upphandling, etablering, utveckling och avveckling uppnås utan att kvalitet och funktionalitet försämras?	Om den estimerade totala kostnaderna bedöms vara lägre vid sourcing jämfört med intern drift, med bibehållen eller högre kvalitet stärks motivet för sourcing.

Styrande principer vid genomförande av sourcing

Vid sourcing av IT ska koncernens riktlinje för anskaffning av IT alltid följas.

Avtalet med leverantören ska innehålla tydliga beskrivningar av funktion, kvalitet, tillgänglighet och informationssäkerhet. Avtalet ska även innehålla tydlig beskrivning av ansvarsfördelningen mellan parterna gällande dessa områden.

Följande krav ska ställas vid sourcing:

- Hur leverantören följer kommunkoncernens säkerhetskrav, samt att regelbundna kontroller av IT- och informationssäkerhet genomförs och delges kommunkoncernen.
- Att leverantören har dokumenterade processer för utveckling, drift och förvaltning i enlighet med vedertagen praxis.
- Hur behörighetshantering behandlas, inklusive hur regelbundna kontroller av behörigheter och IT-säkerhet generellt genomförs och delges kommunkoncernen.
- Var information som hanteras i tjänsten lagras och bearbetas. Leverantören ska informera kommunen om väsentliga ändringar sker avseende lagring.
- Att upphandlande organisation inom Eskilstuna kommunkoncern har exklusiv äganderätt till egen producerad data eller personuppgifter under avtalstiden. Ägandet ska även omfatta kopior av data, inklusive säkerhetskopior.
- All data och information som hanteras inom ramen för sourcing-avtalet ska återlämnas till Eskilstuna kommunkoncern i samband med avveckling av tjänst. Data som ska bevaras eller överföras till annat system ska ha ett kompatibelt standardiserat format för att säkerställa överföringen.
- Tjänster som hanterar data enligt en högre informationssäkerhetsklassning ska kunna erbjuda krypterad lagringsarea samt loggning av definierade händelser.
- Att koncernen ska ha möjlighet att genomföra granskningar av leverantören och dess underleverantörers verksamhet, inklusive säkerhetsgranskningar av oberoende part.
- Vid upphörande av tjänst ska leverantören eliminera och radera alla spår av data tillhörande Eskilstuna kommunkoncern och som lagrats hos leverantören, efter godkännande av objektsägare/objektsledare.

Följande styrande principer gäller för koncernens interna hantering i samband med sourcing.

- Vid nyttjande/anskaffning av utkontrakterade tjänster, exempelvis molntjänster ska tydliga roller och ansvar anges för att hantera leverantörsrelationen i enlighet med etablerade rutiner.

- Leverantören får inte utan beviljat tillstånd av behörig person inom koncernen ges tillgång till koncernens huvudkatalog för IT (Active Directory - AD).

Ansvar vid sourcing av IT

Nämnderna och bolagen är ansvariga för att denna riktlinje efterlevs i den egna verksamheten.

IT-chef ansvarar för kommunens infrastruktur samt målarkitekturer och har utifrån detta mandat att påverka kravställning i samband med sourcing.

IT-styrgruppen som består av IT-chef, områdeschef, arkitekt IT och informationssäkerhetsstrateg, ansvarar för att godkänna externa driftsavtal innan en verksamhet ingår avtal med en extern part, för att säkerställa krav på informationssäkerhet och målarkitektur.

Serviceförvaltningen IT (SEF IT) ansvarar för att tillsammans med upphandlingsenheten kravställa, utvärdera samt teckna samtliga IT relaterade avtal, enligt gällande delegationsordning. Vidare ansvarar SEF IT för återrapportering till respektive objektsägare avseende licensnyttjande.

Upphandlingsenheten ansvarar för att kommunens övergripande riktlinjer för inköp och upphandling samt att gällande produktgruppsstrategier efterlevs.

EA-funktionen, den strategiska arkitekturfunktionen för IT, ansvarar för att koncernens målarkitekturer efterlevs och har mandat att påverka kravställning i samband med sourcing av IT.

Objektsägare inom kommunens systemförvaltning har mandat att initiera uppdrag utifrån gällande förvaltningsplan samt avropa tjänster och funktioner mot ingångna avtal. Objektsägaren ansvarar även för att respektive verksamhetssystem har rätt antal användarlicenser.

Objektsledare inom kommunens systemförvaltning ansvarar för att inom löpande avtal följa upp och rapportera leveranskvalitet till objektsägaren.

Uppföljning

Ansvar för implementering och därmed även uppföljning av denna riktlinje ligger på respektive förvaltningschef samt på bolagskoncernens VD. Ett särskilt ansvar för den gemensamma uppföljningen ligger även på IT-chefen. Uppföljning ska ske årligen i samband med delårsbokslut och bokslut.

Gällande lagstiftning och annan rättslig reglering

- Lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU)
- Dataskyddsförordningen (GDPR)

Förhållande till andra fattade politiska beslut

- IT-policy för Eskilstuna kommun; KSKF/2020:187
- Riktlinjer för upphandling och inköp; KSKF/
- Riktlinje för anskaffning av IT; KSKF/2020:189
- Plan för informationssäkerhet; KSKF/2012:346
- Riktlinje och anvisning för uppföljning och insyn av verksamhet som bedrivs av privata utförare 2019-2022; KSKF/2019:45

§ 128

Remiss av förslag - Riktlinje för utkontraktering (KSKF/2020:190)

Beslut

1. Förslag till Riktlinje för utkontraktering av IT remitteras till samtliga nämnder och bolag.
2. Remissvar ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 16 oktober 2020.
3. Ersätter tidigare Riktlinje för Eskilstuna kommuns IT-verksamhet KSKF 2017:655.

Ärendebeskrivning

Kommunledningskontoret har inkommit med en skrivelse i ärendet daterad den 15 maj 2020. Av skrivelsen framgår det bland annat att riktlinjen är ett komplement till Eskilstuna kommuns IT-policy och beskriver vilka principer som gäller vid beslut om sourcing (utkontraktering) av IT-tjänster inom koncernen. Utkontraktering benämns ofta som outsourcing eller enbart sourcing. I denna riktlinje används begreppet ”sourcing” och avser då alla former av sourcing av system, tjänster, kompetens och infrastruktur till extern part utanför kommunkoncernen.

Bakgrunden till riktlinjen är att kommunkoncernen idag har många olika system som inte kan integreras eller hanteras på ett ändamålsenligt och effektivt sätt, vilket är en förutsättning för digitaliseringsarbetet. Syftet med denna riktlinje är att säkerställa att all sourcing av IT sker på ett ändamålsenligt och hållbart sätt samt i enlighet med koncernens målarkitekturer och/eller objektsförvaltningsplaner. Riktlinjen ska också vägleda ansvariga beställare genom att beskriva vilka kriterier som är styrande vid beslut om att genomföra sourcing. Införande av sourcing innebär ett strategiskt beslut då det medför påverkan på koncernens driftsmodell för IT. Därför är det viktigt att beslut om sourcing är väl grundat och i linje med koncernens övergripande IT-policy och målarkitekturer.

Kommunledningskontoret föreslår att förslag till Riktlinje för utkontraktering av IT remitteras till samtliga nämnder och bolag. Remissvar ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 16 oktober 2020.

Yrkande

Jimmy Jansson (S) yrkar bifall till kommunledningskontorets förslag.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Beslutet skickas till:

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden
Förskolenämnden
Grundskolenämnden
Gymnasienämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Miljö- och räddningstjänstnämnden
Socialnämnden
Stadsbyggnadsnämnden
Servicenämnden
Torshälla Stads nämnd
Valnämnden
Vård- och omsorgsnämnden
Överförmyndarnämnden

Kommunföretag AB
Destination Eskilstuna AB
Eskilstuna Energi & Miljö AB
Eskilstuna Logistik & Etablering AB
Kommunfastigheter AB

Remiss från kommunstyrelsen

Riktlinje för utkontraktering

Ärendet remitteras till er för yttrande. Yttrandet ska ha kommit in till kommunstyrelsen via LEX och på papper senast den 16 oktober 2020.

Remissinstanser

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden
Förskolenämnden
Grundskolenämnden
Gymnasienämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Miljö- och räddningstjänstnämnden
Socialnämnden
Stadsbyggnadsnämnden
Servicenämnden
Torshälla Stads nämnd
Valnämnden
Vård- och omsorgsnämnden
Överförmyndarnämnden

Kommunföretag AB
Destination Eskilstuna AB
Eskilstuna Energi & Miljö AB
Eskilstuna Logistik & Etablering AB
Kommunfastigheter AB

Ansvarig direktör på kommunledningskontoret

Eva Norberg

Kommunstyrelsen

Remiss av förslag – Riktlinje för utkontraktering av IT

Förslag till beslut

1. Förslag till Riktlinje för utkontraktering av IT remitteras till samtliga nämnder och bolag.
2. Remissvar ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 16 oktober 2020.
3. Ersätter tidigare Riktlinje för Eskilstuna kommuns IT-verksamhet KSKF 2017:655.

Ärendebeskrivning

Denna riktlinje är ett komplement till Eskilstuna kommuns IT-policy och beskriver vilka principer som gäller vid beslut om sourcing (utkontraktering) av IT-tjänster inom koncernen.

Utkontraktering benämns ofta som outsourcing eller enbart sourcing. I denna riktlinje används begreppet ”sourcing” och avser då alla former av sourcing av system, tjänster, kompetens och infrastruktur till extern part utanför kommunkoncernen.

Bakgrunden till riktlinjen är att kommunkoncernen idag har en rik flora av system som inte kan integreras eller hanteras på ett ändamålsenligt och effektivt sätt, vilket är en förutsättning för digitaliseringsarbetet.

Riktlinjen omfattar alla nämnder och bolag inom koncernen.

Arbetsätt och involvering

Arbetet med framtagningen av Riktlinje för utkontraktering har letts av kommunledningskontorets IT-chef tillsammans med konsulter från PWC. Avstämningar har gjorts med en Styrgrupp bestående av Kommunikationsdirektör, IT-chef, Förvaltningschef SEF, Områdeschef SEF IT och Informationssäkerhetsstrateg.

Under arbetets gång har workshops genomförts tillsammans med nyckelroller för IT-anskaffning, resultatet har löpande stämts av med processledningsgruppen för IT som representeras av alla förvaltningar och CIO för ESEM. I arbetet med har det genomförts två avstämningar med Kommunledningskontorets Ledningsgrupp.

Sammanfattning av Riktlinje för utkontraktering

Syftet med denna riktlinje är att säkerställa att all sourcing av IT sker på ett ändamålsenligt och hållbart sätt samt i enlighet med koncernens målarkitekturer och/eller objektsförvaltningsplaner. Riktlinjen ska också vägleda ansvariga beställare genom att beskriva vilka kriterier som är styrande vid beslut om att genomföra sourcing.

Införande av sourcing innebär ett strategiskt beslut då det medför påverkan på koncernens driftsmodell för IT. Därför är det viktigt att beslut om sourcing är väl grundat och i linje med koncernens övergripande IT-policy och målarkitekturer.

Finansiering

Finansieringen av arbetet med riktlinjen har skett genom tidigare beslutade medel för IT-utveckling och digitalisering. Medel för upprätthållande och förvaltning av riktlinjen finansieras inom ramen för ordinarie lednings- och styrnings arbete inom kommunkoncernen.

Konsekvenser för en hållbar utveckling och en effektiv organisation

Social dimension Riktlinjen ska bidra till att utveckla välfärden och verka för trygga offentliga digitala lösningar.

Miljömässig dimension Riktlinjen är en förutsättning för att arbeta för en mer hållbar verksamhet och hållbar stad. Digitalisering ger exempelvis mycket goda förutsättningar till digitala lösningar på en standardiserad nivå med så låg suboptimering som möjligt och på så sätt bidra till en god hushållning av resurser.

Ekonomisk dimension Med en gemensam Riktlinje för Sourcing kan vi minimera suboptimering av resurser och funktioner och på detta sätt minska kostnader då fler kan samutnyttja system, licenser och hårdvara. En ökad standardisering bidrar även till effektivare förvaltning och avtalshantering på sikt.

Effektiv organisation De grundläggande förutsättningarna i Riktlinjen ska lägga en god grund för effektivitet i olika digitaliseringsinitiativ. Det är även av vikt att arbetet samordnas inom hela kommunkoncernen för att undvika suboptimering och parallella processer.

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Tommy Malm
Kommundirektör

Eva Norberg
Kommunikationsdirektör

Beslutet skickas till:

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden
Förskolenämnden
Grundskolenämnden
Gymnasienämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Miljö- och räddningstjänstnämnden
Socialnämnden
Stadsbyggnadsnämnden
Servicenämnden
Torshälla Stads nämnd
Valnämnden
Vård- och omsorgsnämnden
Överförmyndarnämnden

Kommunföretag AB
Destination Eskilstuna AB
Eskilstuna Energi & Miljö AB
Eskilstuna Logistik & Etablering AB
Kommunfastigheter AB